

***Galium scabrum* L.**

Família: RUBIÀCIES

Nom popular desconegut

Aspecte general

Autor: Enric Bisbe

Morfologia identificativa

Planta herbàcia perenne i erecta de 30 a 50 cm d'alçària. Les fulles són ovades de 2-3 a 5 cm de llarg, i de 1 a 1,6 cm d'amplada, sempre disposades de 4 en 4. Tiges i fulles són cobertes de petits pèls blancs que a la tija arriben a 1 mm de longitud. Les flors, blanques i molt petites; fruits coberts de pèls en forma de ganxo.

Detall de les fulles/ Detall del fruit

Autor: Enric Bisbe

Fenologia

Les tiges de l'any anterior, a mitjans d'abril rebroten, apareixent una nova tija que es ramifica, i que floreix a partir de mitjans maig. Aquesta tija fructifica i es manté fins a l'any següent, fins al moment de tornar a rebrotar.

Requeriments d'hàbitat

El trobem en una sureda esclarissada (45.2161*) i en una castanyeda (41.9), on ocupa una superfície força extensa en un vessant orientat al N. Acompanya espècies com el bruc, la ginesta triflora i la ginesta de Montpeller.

Distribució a Catalunya

Distribució a les Gavarres

Cites i localitats a les Gavarres

Citacions bibliogràfiques: Juanola (2003).

Es coneix una única població al massís de les Gavarres, que ocupa una àrea extensa amb un gran nombre d'individus. A les Gavarres cal considerar-la molt rara tot i que localment és abundant. Els individus creixen dispersos dins aquesta àrea localitzada, on aparentment no presenten uns requeriments massa exigents.

Comportament fitocenològic

A les Gavarres, creix principalment en una sureda esclarissada, i en una castanyeda. Comparteix hàbitat amb espècies pròpies de la brolla silicícola més aviat ombrívola, com les ginestes triflora i de Montpeller, el bruc, l'argelaga negra, l'herba del traïdor, la verònica..., i sovint amb un cert recobriment de molsa i heura al sòl.

Interès de l'espècie

Tàxon amb una gran significació biogeogràfica, considerada una espècie de la laurisilva relict de la vegetació terciària, que quedà confinada a les nostres terres en les darrers glaciacions. El nombre de poblacions a Catalunya és baixíssim, amb dues poblacions al Montseny i una altra a les Gavarres. Espècie raríssima tant al massís com a Catalunya, que ha estat considerada per a formar part del Catàleg de Flora amenaçada autòctona de Catalunya, actualment en estat de redacció. És considerada protegida pel PEIN a les Gavarres.

Vulnerabilitat i factors d'amenaça

El fet de tenir una única població en tot l'àmbit del Massís, ens porta a valorar-la com a una població vulnerable. Un dels principals factors d'amenaça és el risc d'incendi forestal, doncs probablement les parts rebrotadores quedarien cremades, i amb tota probabilitat la població podria desaparèixer. Altres factors d'amenaça són les actuacions que es puguin portar a terme en aquesta àrea delimitada, com l'eixamplament de la pista, ja que molts individus es situen al marge d'aquesta. L'estassada o la pastura reiterades suposarien també un factor d'amenaça, si s'efectuessin de forma puntual no significarien un motiu de preocupació ja que l'espècie guarda les gemes persistents arran de terra.

Propostes de Gestió

Cal evitar en tant sigui possible els incendis i els focs per a crema de restes de brossa, podes... dins l'àrea on es localitza la població.

Caldria evitar l'ampliació de la pista, i l'arranjament de la plataforma si no és de forma justificada. En darrer terme caldria evitar les estassades amb maquinària pesada, i la pastura periòdica, i en cas d'haver de fer alguna intervenció forestal seria adient fer-la a la tardor, moment en que ja s'han alliberat els fruits.

Seria necessària una prospecció en aquells ambients favorables per a l'espècie. El fet que es conegui una única població a les proximitats d'un mas, entorn d'una castanyeda, és a dir en un entorn clarament antropitzat, i amb unes característiques ecològiques gens excepcionals al massís, fa pensar (a consideració dels autors) amb la possibilitat que l'espècie hi hagi arribat en el passat recent des d'àrees situades al sud de la península. De fet els fruits, caracteritzats per presentar pèls amb forma de ganxo, s'haurien pogut transportar involuntàriament enganxats a la llana d'animals, a la roba... des d'àrees allunyades. La troballa de nous poblaments, podria ser determinant per restar pes a aquesta hipòtesi.